

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ars versificatoria Joannis Despauterij Niniuitæ Bergarum
apud Dium Guinnocum Ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorat., Anno M.D.XII.**

VD16 D 630

[Liber Primus] Ioannes Despauterius Niniuita, Ioa[n]ni Laurentio
Hasebroucano, musico nobili, atq[ue] ingenuarum artium professori
perdocto, & suo amico primario. S. P. D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70847](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70847)

IOANNES Despauterius Niniuita, Ioāni Laurentio Halebroucano, musico nobili, atq; ingenuarum artium professori perdocto, & suo amico primario. S. P. D.

P Rīmū artis versificatoriae nostrae librū, tibi mi Ioannes Laurenti, meorum amicorū prime, ob maxima tua mihi collata beneficia, nuncupo, eo quidē animo, vt ipsum totis viribus cōtra amulos blaterones maleferiatos defendas, vna cum amico cōmuni Eustachio Scoto, homine illo tacite doctissimo, cui vel nocte intempesta patent musarū ianuæ. Clamāt indocti hoies, rem me indignā fecisse, q̄ repudiato Alexandri Galli doctinali, voluerim senem illum de ponte (vt aiunt) deijcere. Vociferātur me esse nouitatis fatuæ excogitatorē, vt qui contra ecclesiae vsū plurima puerissime doceā decani, canonici, officiales, episcopi ita canūt & legunt (inquit isti) vt Alexāder precepit, & audes profiteri te his doctorem? Qui hæc in me abducto supcilio clamitant, indoctissimi sunt. Nempe in quicunq; auctorē veterē inciderint, non magis intelligunt q̄ rudimētarius puer Vergiliū. Volūt iuricōsulti dici, & necdū scirent digestorū proxiimū grāmāte declarare. Poetas vituperant, & ignorāt Homerū ab Iustiniano, oīs virtutis & sciētię parentē, appellari. Peripateticos se vocant, & quid nomē id sibi velit, penitus nesciūt. Aristotele putāt se sophistæ isti vesani, doctiores, q̄ longius absunt ab Aristotele, q̄ a philomelis passerēs. hi solis nugis incūbunt. Ille et rhetoricā & poeticē nō mō cognouit, sed etiā de vtraq; libros elegāntissime cōposuit. Philosophi Bortio acutiores videri volūt, & sexagenarij primū illius carmē sine cōmentarijs declarare nequeūt, reliqua nisi vt carmia scripta forēt, carmia esse nescirēt. stultissim⁹ essem si hoc ineptias persequi vellem. Decani sunt, Canonici sunt, Animarū pastores sunt, Iurisconsulti sunt, theologij sunt, nunquid continuo doctissimi? Esto, nōne hoc ipsum de cerdonibus, sutoribus, lanijs, caponibus, parasitis, tibicinibus, ceterisq; vilissimis homunculis recte dixeris? Nempe alicuius rei doctissimi sunt, sed linguæ latinæ ignarissimi. his si placeat vellem, glossam notabilem in Alexādrum, aut Græcismū, aut Facetum legerem, sic haberent similes labra lactucas. notum est asinos stramina malle q̄ aurum, verum non tanti est nebulonibus placere, vt a musis ad barbariē velim vnq̄ deficere. Valeāt itaq; cum sua inscitia vitiligatores, reprehendant scripta mea, vt libet, non pilifacio, dum intelligam me doctis placere, Omnes

Sophiste.

Ioannis Despaxterij, Niniuitæ.

Zoilos, Choerulos, Bauios, Meuios, Crispinos, Pogios, Balbos facile cōtēpserim dñi placei possim Homero, Vergilio, Horatio, Laurētio Vallæ Faustō, Oderint itaq; me nihili hoies, barbari, vtcūq; pñt defensores. Faciã certe CHRISTO duce, mea circa adolecētulos diligētia, ne peniteat vnq; dños meos Bergēses tm̄ laborē tātasq; expensas ppter scholā sumpsisse, in q̄ re diligētissimi fuerūt Robertus Neuius, Abel bullinc, Pascasi^o oppoghe viri itegerrimi & (quē nemo satis vnq; laudauerit) Paulus spreeu p̄r meus hūanissim^o. Nūc vt tandē finia. Oratū te veli dulcissime Ioānes Laurēti, vt librū hūc hilari vultu suscipias, in q̄ et alijs si a doctis iuste q̄cūq; rephēdi videri id ne me celes, & illis p me gr̄as agito, si qd̄ id cādide fecerit, et rogāto erratis meis ignoscāt, neq; em̄ me pigebit (ut Prisciani v̄bis utar) dñi viro & hęc & q̄cūq; scripsero, v̄p̄ mea diligētia, vel aicoꝝ monitu, v̄c̄ inuidioꝝ vitupatiōe (si iusta fuerit) emēdare. Vale amicissime Laurēti. Ex Bergis. xvij. calendas Ianuarias. Anno. M. ccccxx.

Carmen.

Carminis & metri seu versus definitio.

Monostichon.

Versus.

Armē est oīo strictiori pedū lege coercita, et ornatissimū dicēdi genus. Hęc est definitio quā dat Mātuanus in apologetico suo. Carmen proprie dicit totū poema, vt tota Elegia, totū Epigrāma, In quo sensus est pfectus, & aliqñ vnicus est versus, dicitq; carmē Monostichon. Verg. iij. æneidos, rem carmiē signo, hinc subiūgit, monostichon dicēs. Aeneas hęc de Danais victoribus arma, subaudiendū est v̄bū posuit. Monostichon dicit a monos. i. solus & stichos. i. vsus. Inuenies carmē p vsu, vbi sensus est impfectus ap̄ gr̄maticos, dicit autē carmē a canēdo q̄si canimē, q̄a cātibus est aptū. hinc & canticū & oda carmen dicit. Auctore tm̄ celsare: Qui bñ legit carmiã, bñ cātat, q̄ vero bñ cātat, male legit, neq; em̄ lenocinio vocis sed cū grauitate quadā pnunciāda sunt, p̄ferim carmiã heroica: Carmē Cremonēsis male dixit a Carmēte nomē accepisse, q̄a lōgo tpe añ Carmentē carmiã fuerūt, vt Gaguin^o ait, sed hęc rō est admodū frigida. Etm̄ licet carminis vsus lōge ante fatidicā mulierē p̄cesserit, tm̄ añ potuit, vsus & poema vocari, & no uū a muliere nomē sum re, vt de oppidis & montibus sepissime factū legius. Oui. i. Fastoꝝ Nicostratā Buādri matrē a carmiē Carmētē dictā scribit his v̄bis. Ip̄a mone q̄ nomē hēs a carmiē dictū. Carminatores pro vsificatoribus Ioānes baptista Pius idē idē vsurpat q̄ Carmē alio noīe vsus dicit, q̄a vno vsu finito ad p̄cipiū alteri vsus vsus reuertimur, aut q̄a tā diu v̄ti debet q̄ad recte cōstituat. hinc exit Horatianū illd. Sepe stultū vertas iteꝝ q̄ digna legi sunt Scripturus, neq; te vt miret turba labores, vñ ait in arte, Carmē rephēditē

quod non Multa dies et multa litura coercuit atque Perfectum decies non
 castigavit ad unguem ideo dixit se Verg. versus facere uti scriptum effingit
 versus. Versus per versus sumit figurate, ut miles per militibus. Catullus
 ad Flavianum. Volo te ac tuos amores, Ad celum lepido vocare versus Tu
 bul. li. iiii. Aeterno sed erunt tibi magna volumina versus Sil. xij. Hic ca- Metrum.
 net illustri primus bella Italica versus i. versibus seu carmine. Greco nomine
 versus appellatur metrum, quia certis mensuris dimensum est. metro. i. mensura.
 Diomedes metrum est pedum iunctura, numero motus finita, & quia per me-
 tra versus metimur, vult Maelius Theodorus ipsos quoque versus metra
 appellari. id nomen apud grammaticos omnes in frequentissimo usu est.
 apud alios scriptores raro inuentum, vnde in Alexandrum dixit Badius
 Vix audeam dicere compositum quousque bona metra, sed carmina bono
 metro, ideo Hubertinus clericus in epistolam Cicero ad Lentulum lib. i. dicit
 hoc nomen scibi legatum, causa declarationis locari. verum ego tam sepe
 hoc nomen offendi, ut non penitus refugiendum putem. Quintilianus. l. i. de in-
 sti. Orat. Euenit ut metri quoque conditione mutet accentum. Idem. Pot-
 tas metri necessitas excusat. Macrobius. de somno Scipionis lib. ij. Metra
 canoris versus adhibeant. Plinius iunior ad Ponticum suum. Probauerunt
 inde plura metra. Gellius li. iiii. ca. xvij. Et metrum esse integrum potest.
 Hieronymus in prologo Iob. Quod si cui videtur incredulum metra. s. esse apud
 hebraeos &c. Vitruuius omnibus iam dictis antiquior, scripsit enim libros
 suos ad Iulium Caesarem, is inquit in praefatione quinti libri ait. Poematum vero
 carminum metra, ac pedes, ac verborum elegans dispositio &c. Martia-
 lis. li. iiii. epig. Quum sis improbius Masiiane. Quod quod compositos in me-
 tro Tibulli, In stellae recitat domo libellos. i. mensura & compositione
 Tibulli amatorios. s. quales fecit Tibullus. Colu. li. iiii. c. io. Exceptis
 quae retulimus metrum Virgilij, Ausonij ad labium suum. Primum nouorum me-
 tra incepisti pedum. Sidonius in praefatione laudum Narbonis. Misisti & tripli-
 cis metrum trochei. Et alibi, dum metro quatit chorda glyconico. Politi-
 tianus (in libello cui Panepistemum nomen) metra primogenia, quae mi-
 nime nunc a versus distinguimus, nouerunt. sic Terentianus, Rufi-
 nus, Diomedes, Seruius, Scaurus, Silena & ceteri grammatici, magis tamen
 poeticum est carmen, versus. carmen &c. Item motus & numeri, sed fere plerumque per versus
 quia metrum est pedum iunctura, numero motus finita. Verg. numeros memini Numeri
 si uerba tenerent Oui. Quaeque meos adeas est uia nulla modos. Numeri
 praeterea (quos rhythmos graeci dicunt) sunt certoque pedum observatio, apud
 oratores ac alios elegantes scriptores, praesertim in finibus clausularum
 sed et alibi quoque, ut inuenies declaratum ab enarratoribus rhetorico-
 rum Cicero. atque etiam ab ipso Cicero, Quintilianoque. Ceterae Prosa.
 orationes solutae dicuntur & prosae, quia metri lege praesertim solutae.

Ioannis Despauterij, Niuiuitæ.

Pes.

libere & spaciose prouit, ut est quotidianus sermo. **DE PEDIBUS.**
Es est metrica syllabarum constitutio, ut de⁹. Vnica syllaba
p pes esse nequit, nec plures q̄; sex. dicti sunt pedes, quia quæ
admodum pedibus ambulamus, ita & versus quibusdam
quasi pedibus incedere videtur, ad quod videtur respexisse Virg. in. i.
Geor. dicēs. Fertes simul Fauniq; pedē Driadesq; puellæ. Vel dicuntur
pedes, quia illis eo modo versus metimur, quo nos pedibus spacia
Pedes simplices sunt duodecim, Dissyllabi quidē quattuor, Trissyl-
labi octo, reliqui cōpositi sunt, sed non oēs nobis in hoc libro ne-
cessarij sunt, ideo multos omittimus, ad alia p̄perātes, ab alijs non
sine magna neotericoꝝ iactura, omissa. Qui plures pedes videtur
p̄t, legat grāmaticam Francisci Nigri, aut Nicolai Feretti.

Ferretus.

Dissyllabi pedes.

¶ Spōdeus ex duabus longis, ut dotes, a sponde. i. libamentū & sa-
crificium, quia sacrificantes eo frequenter utebantur, ideo etiā pon-
tificius dicitur & pes stabilis, quia cum magna grauitate pronunciatur.

¶ Pyrrhicius ex duabus breuib⁹, ut deus, a pyrrhica saltatione quā
Pyrrhus primus in Creta instituit, ut li. viij. scribit Strabo. leuiter p̄-
nunciatur, ideo saltationi aptissimus. alij a cōcitatione quadā ignea
qua mouetur, hunc pedem dicitur volunt. De pyrrhica saltatione
quæ pyrrhice dicitur, Sueto. in Cæsare. Pyrrhice saltauerunt Asiae
Bithyniæq; principium ludis, dicitur etiam Periambus.

¶ Trochæus ex longa & breui, ut panis, a trechin. i. a currendo, vel
a trocho. i. rota, quia in usu rotatim ac volubiliter fluit, dicitur etiā
Rutilus & Choræus.

¶ Iambus ex breui & longa, ut doces, ab iambizin. i. a maledicēdo. Est em̄ pes & sibi⁹ maledicis aptissim⁹
Alij a lābe puella deducunt. Appellat quoq; Daunius & Gradarius.

Pedes Trissyllabi.

Molossus ex tribus longis, ut Mæcenas, cuius modulatione ad bel-
lum procedentes Molossi Epirotæ dicitur vsi, hinc molossus ap-
pellari grāmatici asserunt, Hippius dicitur quia equestri pugne conue-
niebat, hippos em̄ equus est. Vocat quoq; ut Niger ait, Vertūnus
& Extēlipes & Canius.

¶ Tribrachus ex tribus breuibus, ut
dominus, a tris. i. tres, & brachys, id est breuis, Calepinus dicit in tri-
brachus mediā corripit, Rufinus apud Priscianū, Vltimus Amphi-
brachus velocē claudit Iambū. Tortellius putat apud idoneos sem-
per produci, Aufonius ad Theonem. Ut claudat choriambū am-
phibrachus, phaleucius est.

¶ Dactylus ex longa & duabus
breuibus, ut scribite, a dactylis. i. digitis, vel a Dactylis Cretæ popu-

lis, q hoc pede plurimū vsi dicūtur, Dicit etiā Politicus & Heroicus.
¶ Anapestus ex duabus breuibus & longa, vt pietas. ab anapin. i.
repercutiēdo, quia sono reciproco recurrendo dactylū repletit, ob
eam rem antidactylus appellatus.

¶ Bacchius ex breui & dua
bus lōgis, vt honestas, sic dicitur quia in Bacchi laudibus eo vtebā
tur. producit autē hoc nomē penultimā, Rufinus. At finis Bacchius
erit breuis vltima claudet. Idem. Principiū Bacchius erit, concludet
lambus, appellatur quoq; Oenotrius, Tripudius & saltans.

¶ Antibacchius sine palimbachi⁹ est pes bacchio cōtrarius, ex dua
bus longis & tertia breui, vt audite, ab anti. i. cōtra & palin. i. rursus
vel contra. dicit quoq; latinus Saturnius, Propōticus & Theseus.

¶ Amphimacer vel amphimacrus, vtrunq; recte dicit teste Nefio
re, pes est constās breui inter duas longas, vt trinitas, charitas, literę.
ab amph. i. circū & macros. i. lōgus, quia breuē circa longas habet.
Dicitur etiā Creticus, quia Cretes saltādo eius rhithmica cōpōsitiōe
vtebantur.

¶ Amphibrachus fit ex longa inter duas breues;
vt venite. ab amph. i. circū, & brachys. i. breuis, qā circū breues est
longa, Dicit etiā Scolius, qā scolio q̄ erat cytharæ spēs, cōueniebat.

Reliqui pedes.

Reliqui pedes compositi sunt ex simplicibus. ¶ Dispondæus
ex spondæis duobus, vt Mecœnates, Proceleumaticus ex duobus
Pyrrhicis, vt ariete. a proceleuin dicit. i. exhortari & suadere, quia n̄
qui se ad aliquod opus faciendū, ad molem impellendā vel attollē
dam hortatur, frequēter ob nimiam celeritatē syllabar; hoc pede vtū
tur, hinc celeuma est nautic⁹ clamor quo prorera. i. custos & guber
nator, in nauis prora, remiges hortatur, Martial. Lentos tingitis ad
celeuma remos, Hiero. ad Heliod. Qm̄ ē scopulis enauigauit oratio
iā epilogi celeuma cātandū est. In Hieremia. Celeuma quasi calcan
tiū concinet aduersus oēs habitatores terrę.

Celeuma.
Proreta.

¶ Dichoræus ex
duobus choræis. i. trochæis, vt cantilena. Trochæus autē vocat̄ cho
ræus quia choris aprissimus est.

¶ Choriambus ex Choręo &
Iambo, vt nobilitas huic cōtrarius est Antipæstus, vt legebamus.

¶ Pæon syllabis quattuor cōstat, quarū vnica semper longa est vel
prima, & Pæon primus dicit, vt multiuolus. Vel secunda, & Pæon
secūdus appellat, vt colonia. Vel tertia & Pæon tertius vocatur, vt
veniatīs. Vel quarta, & Pæon quart⁹ dicit, vt celeritas, dicitur Pæon
a Pæone inuēto, aut quia laudes Apollinis hoc pede cantabantur,
qui Pæan dicitur.

¶ Epitritus similiter quadrupliciter est, hic sp
vnica habet breuem, vel primā, & Epitritus primus dicit, vt ama
uerunt, vel secundā & Epitritus secūdus est, vt cantilenæ. Vel ternā

Ioannis Despauterij, Niniuitæ.

& Epitritus tertius est, vt discordiæ. vel quartâ & Epitritus quartus dicitur, veluti audiuitis dicit (vt Sulpitius ait) ab epi. i. supra & tris, sp. em̄ in ijs pedibus vna trib⁹ alijs discrepat, dicitur etiam Hippius primus &c. ¶ Ionicus a maiori ex Spōdæo & Pyrrio hic, vt p̄coniū, Ionicus a minori ex Pyrrhicio & Spōdæo vt Diomedes, puer se habet in mulas libr⁹ cōtrario mō. Dicitur sunt Ionici, q̄a Iones p̄p̄si in carmibus eo pede utebant. Pedes p̄tasyllabos & hexasyllabos quisq̄s scire auet, aliunde petat, attuli plures q̄ his in libris egeam.

Tempus.

Empus est debita prolatiōis mēsurā. Syllaba breuis vnicum habet tempus, longa verō duo tempora continet, q̄a tantum temporis consumitur in vnus longæ, quantū in duarū breuiū prolatione. Sunt qui dicant natura longā habere tria tempora, vt dos. Afferunt & alia multa quæ missa facimus, quia ad carminis compositionē parum conferūt. Sola vocalis p̄p̄rie quāta dicitur, syllaba vero gratia vocalis. Pedes eorūdem temporū cum alijs pro eis interim locantur, p̄sertim in comœdijs, quales sunt Spōdæus, Dactylus, Anapestus, Amphibrachus, Proceleumaticus, & dicitur resolutio quia pes in pedē per tempora resoluit. Arsis siue sublatio est, qua pedis tempora in priore parte eleuātur. Thesis siue positio, qua pedis tempora in posteriori sua parte deponuntur. Prior pars pedis arsi eleuatur, posterior thesi deprimitur. De proportionē et alijs non inutilibus, sed nec multum necessarijs, videte si vultis vel Nigram vel alium, nobis hæc sufficiunt.

Resolutio
Arsis.
Thesis.

• Hexametrum carmen, eiusq̄ compositio.

Exametrū senis carmen pedibus sit & vsq̄

h. Dactylus est quintus, sextā sibi vult regionē

Spōdæus, & reliquisq̄ locis sit vter libet horū.

Carmen hexametrum sex pedibus constat, numero quidem sex, genere vero duobus tantū, Spondæo & Dactylo, quintus locus Dactylum sibi perpetuū vendicat, sextus vero Spondæū, reliqui hūc vel illum vt volum⁹. Exempla sunt ex Vergilio. Panditur interea domus omnipotentis olympi. Luctantes ventos tempestatesq̄ sonoras. Musa mihi causas memora, quo numine læso, Syluestrem tenui musam, meditaris auena. Scāde, id est pedes distingue sic. Panditur. intere. a domus. omni. potētis o. lympi. &c. Hexa. id est sex. metron. id est mensura quia sex pedum iētibus ip̄m metimur hoc genere scribimus heroum, regum & principum gesta cum laude, sed longe sublimiori stylo q̄ res rusticorum pastorum, aut satyricę ho-

*Resolutio
Arsis
Thesis*

minum vitia &c. vnde Heroicum dicitur quum heroum gesta eo genere describuntur. Quum alia res hexametris exarantur licet ijdem maneant pedes, heroicum proprie non dicitur. Pythium appellatur, quia Pythij Appollinis oraçula hexametris dabatur, Homericum ab Homero nūcupatur, quia Res geste regumq; ducūq; & tristitia bella. Quo scribi debent numero monstrauit Homerus. Hexameter versus latine senarius nominatur, Epos etiā hoc genus vocatur, sed videamus quomodo pedes licēter admitti inueniatur.

Pedes nothi siue illegittimi.

Hæc te legitime docui, nam sæpe poetae
Ipsa minus seruant, tu quanta licentia cautus
Est permissa vide: nequando turpiter erres.
Nanq; rei grauitas, quinta in regione locauit
Spondæum, veluti magnū Iouis incrementum
Datq; pedes alios Maro, tu puer elige legem.

Heroici versus pedes legitimi. i. ex carminis lege debiti sunt, Dactylus & Spondæus, admittuntur tamen nothi. i. illegittimi per poeticā licentiā, quam cauebis, quia rara occurrit, nec nisi in magnis operibus eorū poetarū qui extra oēm inuidiæ aleam positi sunt. Poetæ itaq; in quinta regione sæpe spondæū locant, vbi rei grauitas & maiestas significatur, aut mæror & languor, tamē id raro est faciendum nec vnq; in epigramate. Verg. Chara deum soboles magnū Iouis incrementū. Idem. Cornua velatarū obuertimus antennarū. Idem. Tu ne ille æneas quē Dardanio Anchisæ. & li. iij. ene. Armaturq; auro circūspicit Oriona. Et iterū. ij. ænei. de Sinone maximā tristitiā languorēq; simulante. Constitit atq; oculis Phrygia agmina circūspexit, vbi etiā bis vsus est synalcepha, vt viuacius languor ille representaret. Sicut in Lucretio, Ouidio, ceterisq; reperies, sed ferme Dactylus quartū locū sibi vēdicat. Addā vnū ex Propertij li. ij. Sunt apud infernos tot milia formosarū. Pulchra sit in superis scilicet vna locis, rarissime sunt sex spondæi. Ennius (vt est apud Crinitū li. xxij. ca. vij) Ciues Romani tūc facti sunt Capani. hi versus spondæici dicuntur. Quinq; sexto loco est dactylus sed vix nisi hypermeter locū habeat. Vergi. At tuba terribilē sonitū procul excitat horrida, ob eam rem tales versus dactylici appellantur. ¶ Reperiuntur & alij pedes in diuersis locis hexametri, qui sunt Iambus, Anapæstus, Proceleusmaticus nisi cæsuræ licentiā esse velis. Tu licentiā cauebis nisi iam tantus fueris, quanti hi apud quos ea licentiā reperitur. Et tum

*qualis po. pan
1024 in fine h
1024*

Ioannis Despauterij, Niuiuitæ.

ita caute, & ita parce licentiã vteris, vt veteres. afferã e diuersis aucto-
rib⁹ nōnullos ꝑsus, in qbus nothi pedesunt, id aut̃ preceptor me-
diocriter doctus facile declarabit. Ex Vergilio hos ꝑsus annotauit.

Liminaq; laurusq; dei, totusq; moueri.
Dona de hinc auro grauiã, sectoq; elephanto,
Muneribus tibi pampineo grauidus autumnno.
Floret ager. ¶ Versus etiam spondaicus est.
Mortem contemunt, laudato vulnere Getæ:
Fluuiorum rex Eridanus camposq; per omnes:
Addidit & natæ Turnicq; canit hymenæos.
Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri.
Tityre pascentes a flumine reice capellas.

Genua labant vastos quatit, æger anhelitus artus.

¶ Inuenio similia apud alios, Sil. lib. vi.

Cætera sinuatis glomerant sub pectore gyris. Et lib. vii.

Ducit sinuato captiuum ad littora lino. Lucret. lib. iiii.

Aciebus pinis quoniã res confit vtraq;, Silli. lib. i.

Genua labant, fessicq; humeri gestamina laxant. Et lib. iiii.

Tenuia vix summo, vestigia puluere laxant. Colu. lib. xi.

Talis humus vel parietibus, vel sepibus hirtis

Claudatur. ¶ Notabis aut̃ documentũ Seruianũ, in illud Verg. i. Ge-

or. Tenuia nec lanq; per cœlũ vellera ferri, vbi ait Seruius, Proceleu-

maticus pro dactylo, quã rem quotiescunq; facit Vergilius, seruat

locũ syneresi, vt in. ñ. ænei. Sectaq; intexũt abierte costas. In eodem,

labat ariete crebro, & iterũ in eodẽ. Hærent parietibus scalæ. **Synere-**

sis est duarũ syllabarũ in vnã propter verum cõtractio sic, tenuia

fit dactyl⁹ sic ariete q̃si u vel i vocalis fiat cõsonãs, sic in Sillio excu-

sari possunt, sinuatur & sinuatis, id manifestũ est apd̃ Papinium in.

xij. Theb. Ortus & instantem cornu tenuiore videbat Luna diem.

Et apud Propertiu lib. iij. Induit abiegnæ cornua falsa boui.

Ultima versus anceps.

Ultima cuiusq; est communis syllaba versus,

Ne credas esse in sexta regione Trochæum

Vltia syllaba cuiuscũq; versus est anceps, i. cõmunis siue ad placitũ,

vnde ait Rufin⁹. At finis Bacchius erit, breuis vltima claudet. Lon-

ga sit an ne breuis nullum discrimen habetur. Idem docent Quinti-

lianus & Cicero, & nos sæpe id ostendemus, ideo licet vltima hexa-

metri videatur breuis non est trochæus. Vergi. Si quis habet num-

mos veniens exhibit inanis.

Syneresis.

Pentemimeris cum alijs cæsuris.

Per pentemimerim brevis est producta licenter. *Pentemimeris*

Pentemimeris est ubi post duos pedes manet syllaba partē orationis finēs, veluti, Omnia vincit amor, hic post duos pedes omnia, vincit a, manet syllaba mor, finiens hanc orationis partem amor. Cuiusmodi syllaba inuenitur licetē produci si naturaliter sit brevis, ne dicat tertio loco esse lambus, quē non recipit heroicū teste Quinti. in lib. i. de instit. orat. Verg. in Bucol. Omnia vincit amor, & nos cedamus amori & alibi. At tibi Tymbre caput Euandri⁹ abstulit ensis, hac licetia parce vtendū est, nam Seruius in illud. v. ænei. Cede deo dixitq; & prelia voce diremit, quę inq; vacat metri causa, & maluit perissologian facere q̄ vtī cōmuni syllaba, quæ frequēs vitiosa est, hinc Terentianus. Nec tāta in metris venia concedit vtī. hæc Seruius Errauit igi^r Alexāder cum multis alijs, nimis sæpe hac licetia abusus. Min⁹ aut vituperanda est, ubi syllaba in consonantē desinit, q̄, ubi in vocalē. Vergi. ij. æne. Nostroq; obruimur, oriturq; miserrima cædes. non est (vt male putat Alexander) tribrachus sed dactylus. Iuue. sat. i. Et latum media sulcum deducit arena. Ponit exemplū hoc Franciscus Niger, cui in Iuuenalē cum Calderino astipulat Badius. Mācinell⁹ vero dicit ablatiū et in antiquissimo libro pro glossula qui appositū esse. Apud Verg. ij. æne. eiusmodi syllaba prope heptemimerim pducit, in vocalem desinēs post treis pedes. Dona dehinc auro graua sectoq; elephāto Imperat ad naues ferri. Serui⁹ ait. grauiā finalitati gratia pducitur, sed satis aspere, nam in nullam desinit cōsonantē, vt Oia vincit amor &c. Nūc vt oia recte cognoscant, videamus quid sit Cæsurā & quæ illius species. ¶ Cæsurā est sectio partē orationis finēs, pculsionisq; decorū reddensictum, vt Oia vincit amor, ubi syllaba brevis (quia ppter cæsurā necessario quiescimus) vnū tempus lucrifacit, & pro lōga habet, vt iam dictū est. Cæsuræ etiā articuli dicuntur & græce cōmata. Cæsurarū species hæ sunt Pentemimeris, hemipetemimeris, Trochaica tertia, trochaica quarta, heptemimeris, Spōdaica, bucolica, de prima sat dictū est. Pentemimeris dicit latine semiquinaria a pte. i. quinq; & hemi. i. semi extrita aspiratiōe, vt in Philippus & Argyrippus, et meri diuisio quasi diuisio semiquinaria. Nam duo pedes & semipes qui vna syllaba constat faciūt dimidiū quinq; pedū, Si quis tñ velit per aspiratiōē & es, nō per is in sine petemimeres nō petemimeris scribere cū Aldo minime reclamauero. videto ipse aliquā Aldū. ¶ Hemipetemimeris quasi dimidiū petemimeris est, quū post pedē primū ma

perissologia

Cæsurā.
Cæsurae
species.

Pentemimeris.

Hemipetemimeris.

Ioannis Despauterij Niniuitæ.

nēt syllaba ptem orationis finiēs, ratiōe cuius breuis nōnunq̄ pdu-
 cit̄, caue imiteris. Luc. li. ij. Dum sanguis inerat dū uis materna, pegi.
 Iuue. Quis nescit aut q̄s non uidit vulnera pali, sic plura, licet aliter
 Trochai / possumus quēdā excusare ut alibi uidebimus. ¶ Trochaica tertia
 ca tertia. cæsura (si parce misceat̄) oppido q̄ iucūda est, ubi post duos pedes
 Trochai / humilesq; myricę. ¶ Trochaica q̄rta est ubi idem sit post tres pedes
 ca quarta. exemplū facile inuenies. ¶ Heptemimeris est ubi post tres pedes ma-
 Heptemi- / nēt syllaba ptem orōnis finiēs. Verg. Quo vitam dedit et̄nā, Cur
 meris. / mortis adempta est Conditiō: Latine semiseptenaria diuisio dicitur
 ab hepta. i. septē, hemi. i. semi, & meri. i. diuisio. In dicto exemplo est
 trochaica secūda, ubi post primū pedē manet trocheus, p̄tē orōnis
 finiēs, q̄d ubi cōtingit, non inuenuste oīno abest trochaica tertia cū
 p̄tē mimeri, ut in hoc ip̄o exēplo. alioqui si trochaica tertia absit aut
 p̄tē mimeri, carmē claudicare, et quasi podagra affici, uidebit̄. Inue-
 nies tñ carmina apud doct̄issimos, ubi p̄tē mimeris atq; om̄is tro-
 chaica abest, aliq̄n etiā ubi nulla cæsura est, sed hæc q̄ rara sunt, est̄
 māt̄ in pulcherrimo corpe non dedecētes neūuli, quos tñ ut pos-
 sumus maxime uitabimus quia de hac re Terentianus, teste Seruio
 dixit rarū concedā, fieri non posse negabo. Hora. in lib. ij. Ser. Ut te
 nasidieni iuuit cœna beati, sine vlla cæsura ꝫ sus est, duri sunt hi ver-
 sus eiusdē quia heptemimerim tantū obtinent. Nec faciūdia deseret
 hunc nec lucidus ordo. Si defendere delictū q̄; uerter̄ malle. Verg.
 Sic amor om̄es vnus habet, decerner̄ ferro. Idem. Esto nunc sol tes-
 tis & hæc tibi terra ꝑcanti. Idē. Addam cærea ꝑruna & honos erit
 huic quoq; pomo. Secūdus pes rarissime est nisi dure admodū inte-
 gra dictio. Elegans est ubi nullus pes est integra dictio, ut. Iustitiaq;
 dedit gentes frenare supbas. Itaq; ex eisdem uerbis alius rusticū car-
 men efficiet, aliꝑ elegans aut non inuenustū, ut. Hos ꝑceptor nobis
 versus dicere iussit. Hos nobis versus ꝑceptor dicere iussit. ¶ Spon-
 daica est ubi quartus pes est spōdæus finiēs orōnis ptem, ut. Alba-
 niq; patres atq; altæ mœnia Troię. ¶ Bucolica ubi quartus pes da-
 ctylus est, ptem orationis finiens, ut. Nos patriæ fines & dulcia lin-
 quimus arua. & tantū de cæsuris. Caueas aut̄ licentiā de qua locu-
 ti sumus Verg. xij. aenei. Congredior ser sacra pater & cōcipe sedus.
 Idem li. xi. eiusdē. Oratis egdem & uiuis cōceder̄ uellem. Qd̄ Verg.
 dixit. Addam cærea ꝑruna & honos erit huic quoq; pomo, uolūt
 durū esse non ob id solū q̄ abest trochaica uel p̄tē mimeris, uerū
 etiam quia quintus pes in dissyllabum durius exit. Ceterę nullomō
 rectius dulce ab amaro dignoscēs & separabis, q̄; poetas optimos.

Vergi.
 Spōdaica
 Bucolica.

quotidie relegendo, ne existimer tamē hunc laborē refugisse, vt bre-
uissime potero, heroici decorū perstringā. In subitanea re insur- Haroid
gūt canore quinq; dactyli cōtinui veluti, Panditur interea domus decorum
omnipotentis olympi. Despondaicis dictū est & de cæsuris ¶ He- breuiter p
roica maiestas in primis diligit pluriū in se & suū implicationē quā strictum.
cathenā appellant. Ita vt ante tres aut quattuor versus, raro sensus
perficiatur. Tale est principiū tertij. ænei. Postq; res Asia Priamiq;
euertere gentem Immeritā visum superis, ceciditq; superbū Ilium,
& ois humo sumat Neptunia Troia, Diuersa exilia, & desertas que
rere terras Augurijs agimur diuū ¶ Nōnunq; tamē pulcherrimū
fuerit, egregiā aliquam sententiā vnico versu cōcludere. velui. Tan
tē molis erat Romanā condere gentem. Tantum aui mutare valet
longæua vetustas. ¶ Venustum & momentosum est repetere al-
quando dictionē in hunc modum (verum semper meminerimus
nihil esse odiosius affectatiōe) Sequit pulcherrimus Astar, Astur es
quo fidens. Ardētia lumina frustra, Lumina nam teneras arcebant
vincula palmas. Sic Persius. Tum vetule auriculis alienis colligis
efcas, Auriculis quibus & dicas cute perditus obe. ¶ Neq; indeco-
rum est illud si parce fiat, Multa super Priamo rogatis sup Hector
re, multa. ¶ Quid illud nonne vehementissimum Tu spes, nunc
vnā senectæ. Tu requies miseræ, decus imperiumq; Latini. Te pe-
nes, sic. Tu mihi quodcumq; hoc regni, tu scepra louemq; Concili
as, tu das epulis accumbere diuū, Magnā profecto vehementiā ha-
bet cum gratia, vbi opus fuerit huiusmodi repetitio. ¶ Politissimū
censetur Heroicū, quod in principio habet spondæū non finientē
orationis ptem, sequentibus duobus dactylis in hunc modū. Defe-
cisse videt sua nunc promissa reposci. ¶ Desinit pulchre in trissyl-
labā, nec male in bissyllabā, durius aut in tetrasyllabā pentasyllabā
q; dictionē, durissime vero in monosyllabā nisi enclitica sit, aut ani-
malis nomē, aut nisi monosyllaba pcedat, vt. Procūbit humi bos;
&c. Observationes non semper reperies, nempe ex industria graui-
simi poetæ, negligētiores interim videri volunt, neq; em vnus aut
alter næuus dedecet corpus egregiū, longe plura reliqui grāmatici
afferunt. Nobis hæc paucula sufficiūt, reliqua ex ipsis poetis multo
copiosius q; ex grāmaticis percipienda, missa facimus.

Pentametrum carmen.

Pentametrum vult quinq; pedes, pes tertius esto
Semper spondæus, quartus quintusq; anapæstus
In reliquis spōdæus erit vel dactylus, vt vis.

b ij

Ioannis Despauterij, Niniuitæ.

Pentameter versus cōstat quinq; pedibus, quorū tertius semp spondæus est, quartus & quintus anapæsti, reliqui spōdæi aut dactyli, vel hi mixti vt vis. semp aut assit pētemimer? . Testimonio sunt Marti. Om̄ibus inuideas liuide nemo tibi. Oui. li. i. tristi. Indelibatas cuncta sequitur opes. Ibidē. Nullus ad amissas ibit amicus opes. Martia. Si post fata venit gloria non ppero, Scāde Om̄ibus. dacty. Inuide. dacty. as li. spōdæus vide ne. anap. mo tibi, anap. nunc; tertio loco est Iambus, quia per cæsuram fit spondæus, licet id cauendū sit, vt dixi. Ouid. Arte leuis currus, arte regendus amor. Nec vltimo loco aliquando est tribrachus, quia vltima cuiusq; est cōmunis syllaba versus. Hunc scandendi modum, video veteribus placuisse. Quintilia. lib. ix. de compositione, optime est fini iunctus anapæstus, vt qui sit pentametri finis. Ouid. in lib. iij. de Ponto ad Cupidinem ait. Tu mihi dictasti luuenilia carmina primum. Apposuisenis te duce quinq; pedes. Sido. in p̄fatione de laudibus Narbonis, Misisti mihi multiplex poema. Doctum, nobile, forte, delicatū. Ibant hexametris superbientes. Et vestigia iuncta sed minora, Per quinos elegi pedes ferebant. Aliter scandunt Gaguinus, Verulanus, Nebriffensis, nec damno, quia idem genus s̄pe diuerso modo metiri possumus, neq; auctore carent, quia in centumetro Seruius ait. Elegiacum cōstat pentemimeri, prima heroica, secunda dactylica, ut est hoc. Mœret diffusis, flens elegia comis. Elegiacū. id est versus pentameter cōstat pentemimeri heroica. id est duobus dactylis vel duobus spondæis, vel spondeo & dactylo aut cōtra, & syllaba partem orationis terminante, quæ longa est vel positione, vel sua natura, vel cæsura licentia, hinc sequitur pentemimeris dactylica. id est duo dactyli & syllaba. Et si dicas pētameter dicitur a pente. id est quinq; & metron, id est mensura, ergo habet quinq; mensuras seu pedes. dicunt duas illas syllabas cæsurarū quasi vnus pes sit, facere mensurā quintam. Inuenies tamen pentametrum sine cæsura heroica, sed admodū dure quare non imitari vellem vllō modo. Catul. ad ianuam. Speraret nec linguam esse nec auriculā. Idem ad Mallium. Muneraq; & musarū hinc petis & Veneris. Ibidem. Qua venies vna atq; altera rursum hyems. Ibidem Troia virum & virtutū oim acerba cinis. Idem ad amicū. Illam affligit odore ipse perit podagra. Idem ad ingrātū. Quomodo qui me vnū atq; vnicum amicū habuit. & ad Lesbiam. Nec desistere amare omnia si facias. Ex his liquet Catullū in hoc genere fuisse interim duriusculū. ¶ Desinit pentametrum venustissime in dictionem dissyllabam, nec male in tetrasyllabam pentasyllabamq; interim etiam in hexasyllabam, Duriter aut in trissyllabam.

Elegiacū.

Obiectio

Pentametri decorum.

durissime in monosyllaba nisi enclitica sit, quæ ad superioris dictio-
 nis substantiã pertinere videtur, aut nisi monosyllaba precedat. Nec
 tñ quæ grãmaticis dura vident, poetæ vsq; quaq; refugerūt, de om-
 nibus afferam pauca testimonia. Ouid. i. Tristi. Interdicta mihi cerni-
 tur Italia. Mart. Dantur opes nullis nũc nisi diuitibus. Propert. Con-
 tactũ nullis ante cupidinibus. Helena ad Paridem. Nec sedeo duris
 torua supercilijs. Martia. Protinus ingentes sunt inimicitia. Proper-
 tius in principio li. pri. Et caput impositis p̄silit amor pedibus. Idem
 Et veniant hederẽ sponte sua melius. Sic idem alibi s̄pius. Tibullus.
 Fecit, & antiq; imposuit larib⁹. Idem. cantat & ap̄ plauso tela sonat
 latere. si idem s̄pius. frequẽtissime ꝑo Catullus vt ad aus. lenã. Qd̄
 nec das nec fers s̄pe facis facinus. Idẽ ad Corneliũ Cuius sit penitus
 nota fides ani &c. Mart. lib. ij. Delicia p̄p̄si q̄ fuerãt dñi. Et alibi. Nec
 volo qd̄ cruciat nec volo qd̄ satiat, sic idẽ s̄pius. Oui. li. i. de Ponto.
 Quo libet vt saltẽ rure frui libeat. Et lib. iij. Vix excusari posse mihi
 videor. Et lib. iij. Spectarem qualis purpura te tegeret. sic alibi non
 nunq; sed longe rarius q̄ Catullus, Tibullus, Propertius, Vergi. in
 Coppa. Lilia vimineis attulit in calathis. Ibidem. Est hic munda Ce-
 res, est amor, est Bromius. In eodem. Et pendet iunco cœruleus tu-
 cumis. Idem fecit Plinius. vij. epist. Nunc Venerẽ effingat nunc Ve-
 neris puerum. Martia. Sunt hæc trita quidem Zoile sed mea sunt.
 sic alibi s̄pius. & Catul. Aut facere hæc a te dictaq; factaq; sunt. To-
 lerabilia sunt in fine duo monosyllaba Propert. lib. pri. Vni si qua
 placet culta puella sat est. Ouid. in. v. Tristi. Præmia si studio conse-
 quar ista sat est. Monosyllaba præunte synalœpha frequẽs est. Oui.
 Et solum constans in leuitate sua est. ¶ Pentameter versus appo-
 situs hexametro, facit carmen elegiacum. Ausonius. Fortunam re-
 uerenter habe quicumq; repente. Diues ab exili progrediere loco.
 Totum poema Elegia dicitur, ab eleos. id est miseratio, quia homi-
 num dolores, querimonie seu lamentationes, & adolescentulorũ
 amores, hoc genere primũ scribi cœperunt, postea etiam quæcũq;
 aliæ res. Inuentor latet, docẽte in arte poetica Horatio. Versib⁹ im-
 pariter iunctis querimonia primũ. Post etiã inclusa est voti senten-
 tia compos. Quis tamen exiguos elegos emisit auctor. Grammatici
 certant, & adhuc sub iudice lis est. ¶ Debet hexameter cum pen-
 tametro sensum concludere aut suspẽdere, ita vt in sequẽtibus duo-
 bus penitus absoluat, nec potest dictio regens poni in pentametro,
 & recta in sequente hexametro aut contra, id tamẽ non semper ob-
 seruatum video. Oui. v. Trist. Pone metum, valeo corpusq; quod
 ante laborum Impatiens nobis inualidumq; fuit, Sufficit atq; ipso
 b iij

Elegiarũ
 carmen.

Ioannis Despauterij Niniuitæ.

vexatum induruit vsu. Catul. Alloquar: audiero nunc tua verba loquentē. Nunc ego te vita frater amabilior, Aspiciā post hac: at certe semper amabo. Idem de coma Berenices. Scilicet in vario ne solum limite cœli. Ex Ariadnæis aurea tēporibus. Fixa corona foret &c. Verum quod rare est, ne in vsu traxeris, vt sepe admonui. ¶ Carmen elegiacū gaudet binis epithetis id est adiectiuis non turgidis, vel inflatis, vel affectatis, quod fere ita fit, vt duo adiectiua duobus substantiuis præponant, vbi prius priori respōdet, frequēter tamen aliter inuenies, neq; em legem sed elegantia trado. Propert. lib. ij. Sic me nec solē potuerunt auertere syluę. Nec vaga muscosis flumina fusa iugis. Neq; dedecet istud alijs generibus carminū, vt. Syluestrem tenui musam meditaris auena. Caue ne sint eiusdem casus, numeriq; q̄a ambiguitatē parerēt. Id nō est quū Vergi. dicit Mollia lucheola pingit vaccinia calta. Ne sint autē epitheta duo, quia vitiosum est, esse Seruio, quale est, dulcis frigida aqua, ideo decoꝝ adiectiuū est, insigne vero substantiuū apud Vergi. ij. ænei. Androgeogaleā clypeiq; insigne decoꝝ induit. Nunc videam de tribus alijs generibus carminū, quibus frequenter in testimonijs vtemur.

Asclepiadæum carmen.

Vult Asclepiadis versus spondæon habere

Principio, binos hinc rite capit coriambos.

Pyrrhicius sequitur quo non velocior alter.

Asclepiadæus vsus cōstat spōdæo, duobus choriambis, et pyrrhicio, vt. Sāctōꝝ meritis inclyta gaudia. Frēs vnanimēs fedē nexili. Scāde. Sctō spōdæus, rum meritis, cho. inclyta gau. cho. dia pyrrhicius, adde syllabā habebis pētametrū carmē. Sāctōꝝ meritis inclyta gaudiola. Potest etiā scādi, vt sit pētemimeris ex spōdæo dactylo & syllaba lōga, q̄ rōne cēsura interim naturalit̄ breuis pducit. Caue imiteris, hic sequitur dactyli duo sic. Festū, nūc cele, bre, magnaq; gaudia. & pfecto sine pētemimeri claudicat hoc carmīs gen⁹. Nomē capit ab Asclepiade inuentore, vel Asclepiadæis frequenter vsu, Scribitur ad principes viros. Horati. ad Meccenatem. Meccenas atavis edite regib⁹. Ibidem. Terrarū dominos euehit ad deos, hic vltimus pes pyrrhicius est aut dactylus, licet vltima syllaba natura producat. Cicero in Oratore. Postrema syllaba breuis an longa sit, ne in versu quidem refert. Dicitur hoc carmen choriambicū, a pedis domino, quibus iungatur post videbimus.

Sapphicum carmen.

Quinq; pedes Sapphus carmen capit, esse trochæus.

*Quintus hamus dicit
longe est dicitur
partissima in lo
quendi modum
vnde dicitur
neque modum
publisa forma*

Vult primus, quartusq; & quintus, tertius autem
 Dactylus, ipse locum sumes spondæ secundum.
 Hoc carmen post treis versus sibi iungit Adonis
 Metrum. quod sic fit spondæum dactylus anteit
 Versus Sapphicus constat trochæo, spondeo, dactylo, duobus tro-
 chæis. veluti. Vt queant laxis resonare fibris, Scande. Utque, ant la-
 xis reso, nare fibris. hic, fibris trochæus est per regulã. Ultima cuius-
 q; est cõmunis syllaba versus. Nomen habet a Sappho puella pri-
 mũ hoc genere apud græcos vsa. hoc carmen citra pentemimerim
 duriusculũ est & pene claudũ. id tamen elegantissimi auctores non
 semper refugerunt. Horat, Mercuri facunde nepos Atlantis. idem.
 Quem virum aut heroa lyra vel acri &c.

Tu cauebis quantũ potes, verum memineris. Pulchrũ corpus non
 dedecere vnum aut alterũ næuulum. ¶ Huic carmini post treis
 versus, addes vnicũ versum Adonũ siue Adonicũ, sic dictũ ad
 Adone puero, vel ab Adone, inuẽtore, qui constat dactylo & spõ-
 dæo. hinc fit regressio ad Sapphicos, Scribimus hoc genere deoꝝ
 laudes, amores quoq; & alia multa. Horatius ad Fuscum.
 Integer vitæ scelerisq; purus. Non eget Mauri iaculis nec arcu
 Nec venenatis grauida sagittis. Fulce pharetra.
 In Adonico fere semper sensus concluditur. id tamen Horat. aliq;
 non semper obseruant. Horatius. li. ij. car. ad Grosphum Tegreges
 centum siculæq; circum Mugijunt vacca, tibi tollit hinnitum Apra
 q; drig? eq; te bis aphrõ, Murice tictq; Vestit lanq; mihi pua rura &c.

Phaleucium carmen.

Quum facies carmen quod cõposuisse Phaleucus
 Dicitur, in prima spondæus erit regione,
 Dactylus inde datur, triplicẽ cui iunge trochæum,

Phaleucius versus cõstat spõdeõ, dactilo, & tribus trochæis, qui sine
 pẽtemimeri mãcus est. licet aliẽ interim licẽter repies, veluti apud Ca-
 tullũ. Nec sese a gremio illius mouebat. sic alibi sepius. id tu cauebis,
 ga Aufoni⁹ ait. Istos cõposuit Phaleucus olim. Qui pẽtemimerim
 tenẽt priorẽ. Scande. Istos, spõdæus, composu, dacty, it pha, leucus
 olim, tres sunt trochæi Catul, Passer delicię meæ puellæ. hic vltima
 corripit, ga vltima vsus est cõmunis, plura videbis in qnto libro.
 Nomẽ accepit a Phaleuco inuẽtore, qui etiã Phaleucius dicit a Te-
 rãiano dicẽte. Hoc Cereri metro cãtasse Phaleucius hymnos Dicit.
 b iij

hinc metrū dixere Phaleucion istud. dicunt Phaleucij versus hende
casyllabi, q̄a sine synalœpha & ellipsi, vñdecim syllabarū sunt. Scri-
bimus hoc genere epigrāmata &c. Nunc quia de synalœpha & eli-
psisæpe meminimus, nec sine eis versus plærūq; metiri possumus
tempus est de his quāta possumus maxima diligētia, differendi.

Ellipsis & synalœpha

M. necat ellipsis ceu vocalem synalœpha

Dictio dum sequitur quæ a vocali incipiatur.

Ellipsis.

Ellipsis est m. litere cum sua vocali detractio, absumptio vel intere-
ptio, q̄tes dictio aliqua in m. literā definit & dictio seq̄ns a vocali su-
mit exordiū, vt in hoc epitaphio Virginij Rufi disticho, apud Pli-
niū lib. viij. episto. ad Rufonē. Hic situs est Rufus pulso qui vindice,
q̄ adā Impiū asseruit nō sibi sed p̄tē. Scāde impi, asseru, &c. Persi. in.
ij. Sat. Impello expungā nāq; est scabiosus et acri Bile tumet. sic lege
non, nā v̄fecit Gæor. Val. Placēt. li. ij. ca. xxxvi. & ap̄d Iuuenalem.
Sat. ix. V̄uendū recte quū p̄pter plurima, tū de his P̄cipue causis,
ita h̄nt em̄dationes libri, non tū his vt in hūc poetā notauit doctis-

M. nō in-
terempta

sonus vi. Badius. Eteñ vetustissimi tñ et nimitū illoꝝ amatores m.
nō interimebāt. Ennius. Insignita fere tum milia militū octo. Duxit
delectos, bellū tolerare potentes. sic Prisci. sic h̄t Gæor. Val. li. xxxi.
Alij tñ forent p̄ fere, alij duo milia h̄nt. sed h̄c lectio videt̄ aptior.
difficile est certe in poetis q̄ interciderūt verā lectionē hariolari. Lu-
cret. li. i. quantū Corpore in plumbo est tantū dē pondere par est.
ibidem. Corpore officū est. & alibi. Corpore oīno sensum pars so-
la tenere, sic idem sæpius quod imitandū non est, quia iam exoletū,
nam quod Ausonius ait. Post m. incisum est puto sic nō tota vide-
tur, excusatur quia m. hic nuda litera est nulli vocali annexa. Gæor.
Val. lib. xxxviij. ca. xxxvi. putat Catullū non interemisse m. in so-
spitem, quū dixit in Argonaut. Sospitē ereptū se ostēdit visere por-
tum. Ceteræ em̄dationes libri h̄nt cōiunctionē sensui satis necessariā
Sospitē et ereptū &c. Vt aut̄ in hac re veteres nō secuti sunt Vergili⁹
& Ouidius cum ceteris iunioribus, ita nec in eo q̄ veteres. s. literam
interemerūt, nisi forte rarissime. nos v̄o. s. nunq; absumemus. Luci.
li. i. Sat. Quē neq; Lucanis oriūdi mōtibus capri Sueuius apud Ma-
crobiū. ij. Sat. Dissertueñ nouos fructus mortalibus dātes. Catull⁹
in vltio operis sui versu. Affixus nr̄is tu dabis supplicij. Lucret. li. i.
Nam fierēt iuuenes subito ex infantibus puis, sic alibi sæpissime, vt
apud vetustiores oēs, q̄ vt durū, posteritas repudiavit, nisi in pau-
cis, nos aut̄ s. nusq; absumemus. Hora. Regis opus sterilisq; diu pa-

S. interem-
pta,

lūs aptaq; remis. Māli⁹li.ij. Taurū Cythera tueē. Formosos Phœ
 b⁹ gemios, Cyllenius cācrū, Cic. in Arato. Puluerulētus vti de terra
 lapsus repēte, Scāde mōribu, mortalibu, &c. Aliquādo inuenit cum
 sua vocali interimi. Verg. Hic Hāmone fatus & rapta Garamāide
 nymph, hānisi mēdose legat pro rapta et Garamāide nympha. Mar
 tia. Sardonichas, smaragdos, adamātes, iaspidas vno. Sunt tamen
 q; velint secundā corripit in smaragdos, q; interdū d. liq; scit, vt aiūt.
 Iuue. Dispositis p̄diues hamis &c. Verg. aut ouitū fortus aut vrentes
 culta capellas. Scāde. Aut ouitū fortat. Vidi tamē libros in qb; erat
 aut fortus ouitū. Idem lib. xij. Inter se coñsse viros & decernere ferro
 scāde. viret, ita multi legerūt, quos sequitur cum Prisciano Sulpitius,
 sed in hūc, ait Seruius, vera & antiqua lectio est cernere, Nam Ver
 gilius imitatus est Enniū, apud quē cernē pro decernere capit, quū
 dicit. Olli cernebāt magnis de rebus agētes. Idem ferro nō ruro vī
 tā cernamus vterq; hęc Seruius. In eadē est opiniōe Seneca in epist.
 I viij. legens cernere non decernere. vtriq; suffragat Politianus, qui
 bus libenter astipulor, quia cernere pro decernere etiam apud Catul
 lum est. Certe ego te in mediō versantē turbine leti Eripit. & potius
 germanū amittere creui Q; tibi fallaci supremo in tempe deesse m.
 Plautus in argumēto Amphitryo nis, p patria Amphitryo dū cer
 nit pro hostibus habitu Mercurius ei subseruit. Sosis, hic cernit pro
 decernit & certat sumit. Cato. Successus indignos noli tu ferre mo
 leste Scande. succes sindignos. Idē. Quod nosti factū non recte noli
 silere. scande, noli ilere. Vbi. s. in principio dictiōis abijcit, quod apud
 veteres nisi q; notauit, ideo Mancinellus vtrūq; mēdosum putat, sic
 restituēs Successū indignū noli sufferre moleste. Qd nosti factū nō
 recte non fileat. S. igit veterū mox nunq; interimas, nisi antiquissi
 ma transferas e græco, idq; vix concessero. Politianus tamen non
 abstinuit, vt antiquarius haberetur. ¶ Ellipsis cum i. in secūda syl
 laba vel cum e ellepsis, interpretat detractio. ex ex & lipo vel lepo.
 i. defero, deficio, linquo, dicitur etiam ecthlipsis vel ecthlepsis cum c
 exili & th aspirato, i expressio v̄ elisio, ecthlibo. i. exprimo. elido, ex
 cudo. ¶ Scansio (quia de ea saepe loqmur) est legitima metri in sin
 gulos pedes distinctio, sic dicta, q; p pedes veluti scalas grad⁹ scā
 dētes incedimus, ita dicūt. Diomedes, Priscianus, & oēs deniq; grā
 matici. Nedicas cū ido etis scādifā. sed tps ē vt de synalepha dicāus.

Synalœpha.

Synalœpha est vocalis detractio, quotiens in eam dictio desinit &
 sequens ab ea inchoatur, vt Sera nimis vita est castina viue hodie.

b. v.

Cernere
dec. rner.

Ellipsis.

Scansio.

Ioannis Despauterij Niniuitæ.

scæde, sera nimis vi, testera, stina vi. uodie. dicitur a syn. id est con & a loephe. id est pressio hoc est vocalium compressio. Q. si versus finiatur in m. vel in vocalem, et sequens a vocali incipiat nulla erit Ellipsis aut Synalopha, præterq̄ in paucis versibus, qui hypermetri dicuntur, vbi versu finito manet syllaba in m. vel in vocalē desinens, quæ a principio alterius versus absimitur. Vergilius æne. x. Hipmetri Sternitur infœlix alieno vulnere. cœlumq; Aspicit, & dulces moriens reminiscitur Argos, primi versus pes sextus est cœlum, hinc manet syllaba que in vocalem desinens, quam principii sequentis versus absimit, nam scanditur quaspicit &c. ita dices de similibus, & hi versus liciti sunt cuiuslibet, dūmodo parcissime adhibeantur, quales hic paucos subiecimur. Vergi. in. ix. Omnia longæuo similis vultūq; coloremq; Et crines albos. Luue. Saty. vi. Nupta senatori comitata est Hoppia ludiū Ad Pharon. ita lego cum Badio, nō cum Manonello. Iudum pro ludiū. Vergi. ij. Gæorgi. Inseritur vero ex foetu nucis arbutus horrida. Et steriles platani. Et Gæor. i. Aut dulcis musti Vulcano decoquit humore. Et folijs vndam. Sil. li. iij. Tyburtus magios pallatemq; Metaurūq;. Et damū dubia meditatus cuspi de vulnus. ¶ Hypermeter igitur versus, est, qui post debitos sibi pedes, habet syllabā a principio sequentis versus absumentā, diciturq; ab hyper. i. super, & metron. id est mēsurā, quia vltra suā mensuram syllabā continet, quā (vt dixi) necesse est in m. vel vocalē desinere, sequenti versu a vocali incepto, nisi fiat syneresis. hoc dicit Seruius in illud Verg. ænei. i. Quibus orbis in oris. lactemur doceas, ignari hominūq; locorūq; Erram⁹. Diomedes quoq; sic ait Obseruatur autē in heroico versu ne vltimus pes sit trissyllabus, exceptis pauculis versibus qui hypermetri dicuntur, quorū abundantia excipiunt hi versus qui sequuntur, a synalopha ratione rhythmica facta, eo q̄ factū vitium qd̄ erat in fine versus, cōtinuatio sequētis emendat. neq; solū cōtingit id hexametris, sed etiā Sapphicis & pluribus, nunq; tñ id vidī in pētametris. Hora. iij. car. in. ij. Ode. Plorat & vires animūq; moresq;. Aureos educit in astra nigroq; inuidet orco Hic duo sunt hypmetri. Idem. ij. car. ode. xv. Mugiūt vacce tibi tollit hinnitū Aptā quadrigis equa &c. ppter dicta mal⁹ esset vsus. Vt me defendā dones arcumq; sagittasq;. Sic ero latronis tutus ab infidijs. neq; em sequēs versus a vocali inchoatur & si posteriusq; tolles, latinitatē læderes. Nam q; cōiunctio nisi geminata in medio nō ponit, vt meminit Valla in libello de sui & suis. Ideo ineptū est Alexandrinū illud. custosq; sacerdos &c. Coniunctio quoq; diuersa coniūgit, ideo male dicitur, lunxerūt dextra dextræ lateriq; latusq;

Que con-
iunctio.

Deformes rugis vetulę gelidique senesque quia superfluum est in utroque
 ultimū que. Sed queret hic quępiam, nonne hoc excusat poetica licen-
 tia? Nam poetę plerūque aliquid pro supplemento versus addisse cō-
 periuntur. Verg. i. æne. Multū ille & terris iactatus & alto, Ille teste Ser-
 uio, vacat positū, ut stet versus. In eodem libro, Mlta quoque & bel-
 lo passus. hic ait Seruius, duas coniunctiones separatas naturaliter nō
 coniungimus, nisi metri necessitate, ergo vna vacat. si ſi ſepe notat
 Seruius, sed si caute respexerimus, vix repiemus quicquid in Vergilio
 penitus supuacaneū. Vitabimur itaque supfluas cōiunctiones, & que
 uis inania verba parūque ad rem pertinentia. Polysyntheto & asynthe-
 to si res exoptular, recte utemur, sed polysyntheto rari⁹. Verg. Pa-
 naque Syluanūque senē nymphasque sorores. Idem Ferte citi ferrū, date
 tela, scādate muros. Obseruādū quoque est Seruii documentū in illd
 æne. i. Vi superū seuē memorē lunōis ob irā. hic ait Seruius, inuenies
 sepe p actiuis passiuā posita, ut, pictis bellant Amazones armis. aug
 cōtra ut. Populatque ingentem farris aceruū. hęc variatio vel potius
 cōtrarietas, reperitur in alijs ptibus orationis, ut sit nomē pro aduer-
 bio, ut hoc tunc oipotens cœlo descēdit ab alto, pro huc, sic in par-
 tieipio, ut. Et qua vectus Abas. i. qua vehebat, & in nomine, ut hic
 memorē non que meminerit sed q̄ in memoria erat. hęc nos imita-
 mur, sed noua ad illorum exempla non formamus, hęc Seruius,
 quę sunt valde contra eos qui maiori licentia abutuntur in libel-
 lo, quę Vergilius in tota æneide. Non sum adeo obtusus, ut nesciam
 poetas mlta licenter dixisse, veluti Vulcanum pro igne, Venerem
 pro amore, abietem pro tabellis, pocula acheloia, pro quibusuis a-
 quis, raucum clamat, pro rauce, Pars secant pro secat, vos o Cal-
 liope aspirate, pro tu calliope, teste Seruio, de hoc tamen in syntaxi
 diximus, & ipsa præneste, quia intelligitur illius appellatiuum. Cy-
 belle pro Cybele, & id genus alia quę plurima, quorum quedā nunc
 Veneri ducuntur. Non tamen licet vsque adeo licentiā protendi qua
 si liberum sit, cuique scriptori, relictis grammaticę pręceptis omnia
 pro voto confundere. Etenim (ut ex pulchro Seruii pręcepto di-
 dicimus) in licentia magis inueniendis quę inueniendis utimur. Ex dictis
 liquet mlto liberiozem esse in loquendo poetam quę oratorem aut
 historicum, quod ostendit Quintilianus in lib. i. de instit. orat. Au-
 ctoritas ab oratoribus vel historicis peti solet. Nam poetas metri
 necessitas excusat. hęc Fabius. Quidam grammaticorum contem-
 ptiores, volunt omnia sibi licere, omnia iudicio aurium pensulan-
 tes, ex auctoritate Gellij. Verum hij vehemēter errant, nam solis do-
 ctis auribus mos gerundus est. Doctę aures sine notitia grammaticę

Exundā-
 tia metri
 gratia.

Licentia
 poetica.

Aurium
 iudicium.

Ioannis Despauterij Niniuitæ.

ticæ nullæ sunt. scribēdi recte sapere est & principium & fons. an nō
 credis Chœrulum aureis suas cōsuluisse, consuluit certe sed indocti
 erant. Quicquid doctis auribus placet, bonum est, sed id quærendū
 est an omnium aures doctæ sunt. veterum auribus multa placuerunt,
 quæ Vergilij auribus displicuere, nisi admodū parce in paucis. Sūt
 (inquit Martialis) qui attoniti legūt terrai, frugiferai. A ctius & quic
 quid Pacuuiusq; vomunt. Si pro cuiusq; aurium iudicio conficien
 da sit oratio, infinitus erit scribendi modus. Errāt itaq; homines, ne
 q; enim voluit Gellius aut Prob^o apud Gellium, omnia pro aurium
 iudicio moderanda (vt isti moderari volunt, quo ignauiam suam
 excusent) sed dixit si diuersæ sint voculæ synonymæ, interrogabi
 mus aurē quo quid loco magis locari deceat, veluti an rectius tres
 partes, an tres ptes dicemus &c. Multa profecto vitāda sunt in car
 mine, a me & alijs grammaticis diligentissime in diuersis locis decla
 rata, q̄ contemptores isti grāmaticoꝝ sine grāmaticoꝝ p̄ceptis minime
 quærit vitare itaq; semper Marsi sunt nuncq; Vergilij, afferā nunc de
 vitijs pauxillula. ¶ Ergo in carmine fere eadem vitantur quæ in
 prosa, vt sermonis ambiguitas & inepta adiectiuu a substantiuo, no
 minis a cognomine, recti a verbo, dictionis regentis a recta, decla
 rati a declarante traiectio. Earundem literarū vel syllabarum p̄fer
 tim longarū dura concursio, veluti has res o luci ad. scriptas mi
 simus æli, Carmina manca canis. O fortunatā natam me consule
 romā. Casus cassandra canebat. Exiret mentes fraternas grata ma
 lis lis. O tite tute tati tibi tanta tyranne tulisti. Vbi m. crebra est Meta
 cismus dicitur, vbi I. Labdacismus. vbi i. Iocacismus. vbi vero s. Po
 lysigma. Exempla. Mihi male maximam miseriam multiplicasti.
 Sol Lunaq; luce lucent alba leui lactea. Iunio Iuno Iouis iure irascit.
 Sofias in solario soleas farciebat suas. Est tamen vbi sibilu op^o est,
 veluti sale saxa sonabant. Idem poeta artificiose r. literam frequen
 tem posuit vt stridorem exprimeret, vt de Orōtis nauī tempestate
 obruta, Torquet agens circum & rapidus vorat æquore vortex.
 Idem At tuba terribili sonitu procul ære canoro Increpuit. vbi im
 petum & vehementiam maiorem significans vsus est creberrime
 dactylo, vt alibi. Quadrupedante putrē sonitu quatit ungula cam
 pum, & in secundo. ænei. Conuellimus altis Sedibus impulimusq;
 ea lapsa repente ruinam Cum sonitu trahit & danaū super agmina
 late Incidit. Vitabis itaq; Pleonasmū, Perissologian, Macrologiā,
 Amphibologiā, Tautologiā, Cacophatō &c. licet poetæ non sem
 per vitauerit in magnis opibus. Item versus Leoninos, vt. Aethio
 pū terras iam feruida torruit æstas, frequētes vitabimus, interim ta

Vitia car
 minis.

men non inuenuste interserent. Vergi. Caua tempora ferro Traiicit. I
nunc & verbis virtute illude supbis, sic apud oēs alios parce insper
fos cernes. Hęc igitur iam dicta vitia fugienda sunt, non tamē adeo qu
interdū afferant elegantia & iucunditate carmini. Nam vt Diome
des ait) plærūq; etiā nimia artis opinio fugienda est, & interponēda
simplicitas rudis atq; imperitæ dictionis, non propter hoc solū, q
in oibus rebus nimis lenocinū odio dignū est, sed q; plærūq; acri
bus sensibus maior iucūditas, si naturaliter proferat. Semp eupho
nia inuigilandū est. quia (vt idem auctor inquit) euphonia in dicti
onibus plus interdū valet q; analogia vel regula pceptoꝝ. ¶ Ser
uius in illud ene. ij. Progredior portu classes & littora linquēs, ait. Fi
nitus est versus picipio, qd raro fit apud latinos, apd grecos est vi
tiosissimū. hoc pceptū Seruii nullo modo verū est. Nam q; vitio
sum est apud grecos, nescio, certe apud latinos est frequentissimū,
nec est aliquo modo asymphonia vel Cacophaton, hoc est incō
sonantia, aut malus sonus. Verg. Herbas contundit olentes. Et sum
ma papauera carpens. Syluasq; sequentes. Suaue rubenti. lamq; vi
denti. Vidi cum matre legētem, Sub nocte canentē. Sub rupe acen
tem. Et grandia lilia quassans. Cui prima frementē, lam brachia cō
trahit ardens. Glæbasq; iacentes. Syluamq; sonantem. Lapidēq; re
uertēs. Retinacula tendēs, sic idem alibi persēpe. sic Catullus, Ouidi
us, Propertius, Horatius, cæteri q; plus millies, ideo Seruiū hęc di
xisse vehementer miror. Ridiculū nimis est in multis Alexandrū vt
in xij. l. siue (vt Alexandrinis placet) cap. vbi fatue sic pcepit de Sy
nalœpha & Ellipsi. Viles sunt istæ præ cunctis et remouendæ. Etem Alexandri
licet hæ figurę videri possunt duriores, tamen vbi aut languorem, erratū in
indicamus, aut rem tardiorē, vel magnā, plurimū venustatis affert. synalœ
Verg. Monstrū horrendū informe ingens cui lumē ademptū, non pha & ell
ponit melius Polyphemi monstritas, pictura indicari q; hoc vsu. psi.
Idem nec dum etiā irarū causæ seuicq; dolores Exciderāt. Magnam
igitur gřam habet hęc collisio, vbi hiatu & magnifica platiōe opus
est. siquidē (vt Cicero ait) habet ille tanq; hiatus & concursus voca
lium molle qddam, & qd indicet nō ingratā negligentia, de re hoīs
magis q; de verbis laborantis. ¶ Ellipsis & Synalœpha, duriores Ellipsis.
sunt in principio versus a monosyllaba incepti, sed poetę nō semp
refugert. Tu studeb vitare quantū potes. Qui ipse sui nati minxerit
in gremiū. Hor. Nam vt serula cędas meritū maiora subire Verbe
ra nō vereor. Martianus Capella. Quę istoꝝ laudes ptulit harmo
nia. Idem apud alios quo q; sed pce inuenies, ideo rarissime imitare,
monosyllabæ nāq; interēptio nuncq; bene sonat. Itē duriuscula pu

Ioannis Despauterij Ninsulæ.

taſ collifio in gnto pede exametri, & in anapæſtis pentametri, præſer-
tim ſi ſit Ellipſis. poetæ tñ non ſemper obſeruant. Iuue. Loripedē re-
ctus derideat æthiopē albus. Sic alij quoq; Tu caueo niſi forſitã ra-
riſſime, ga (vt ſæpe dixi) ne uulſus elegãti corpori non turpis eſt.

Vocalis nõ abſumpta ſed correpta tantũ

Non perimens longam raro breuiare poeta

Conſueuit, veluti ſunt inſulæ ore canendæ

Vt dixim⁹ aliquñ in nõ pimi Prifcia. in pihegeſi. Et formã cõtra po-
ſita; imagie conij, ſic vocalis añ vocalẽ nõ ſemp abſumit. ſed aliquñ
ſolũ corripit, qd notãdũ magis q̃ imitãdũ cẽſeo, Verg. in Bucol. Et
lõgũ formoſe vale vale iqt lolla. Idẽ. Credim⁹ an q amãti ipi ſibi ſõ-
pnia fingũt. Et alibi. Victor apd rapidũ Simoeta ſub Illo alto, Prif-
cia. in pihegeſi. Nũc magno nobis ſũt inſulæ ore canendæ, Verg. Inſu-
læ Ionio in magno q̃s dira Celeno. Idem. Clamarẽt vt littus Hyla
Hyla oẽſonaret. ſic plura inuenies tam p̃ce in tãto opere imitãda.

Vocalis ante vocalem immutata.

Id nĩrare magis. vocalem nil variatam

Interdum cernes velut Ionio immenſo

Aliquando vocalis manet inuariata, ſed id quoq; notandũ magis
eſt q̃ imitandũ. Ouidi. lib. iij. Meta. lactari quos cernis in Ionio im-
menſo. verſus eſt ſpõdaicus. Vergi. in bucol. Et ſuccus pecori & lac
ſubducitur agnis. alij tamẽ legunt. Et pecori ſuccus &c. Marti. lib. xi:
Clamant ecce mei loſ. ſaturnalia verſus. Verg. iij. ãne. Lamẽtis gemi-
tuq; & foemineo hululatu Teſta fremunt. Sedul. Credite iam miſe-
ri adueniet dominus. Verg. Amphion Dirceus in Actæo Aracyn-
tho, ſimilia apud Ouid. in Meta. multa leges. Verg. i. ãne. Poſthabi-
ta coluiſſe Samo hic illius arma. Martial. lib. ij. Pontice cum lycino
hic quoq; magnus homo eſt. Iuue. Sat. ij. Si fur diſpliceat Verri, ho-
micida Miloni. Vergi. Clamaſſent vt littus hyla hyla omẽ ſonaret,
notum eſt hæc ſimiliter poſſe defendi vt ſuperiora. in quibuſtñ grã-
matici voluerũt h. aſpirationẽ, conſonantis vim obtinere, vt apud
Vergi. ix. ãnei. Terga fatigamus haſta nec tarda ſenectus. & lib. vij.
Feruida pinũ ſuſtinet, ac natẽ Turniq; canit hymenæos. et li. x. Grai⁹
homo infectos linquẽs pfugus hymenæos. Verũ hæc facile ſoluũ-
rur, quia in omnibus cæſura eſt cuius licentia in ſimilibus locis bre-
uis ponit apud Vergil. Grauius ſectoq; elephanto. Grauidus autum-
no. Omnia vincit amor, Higitur tantũ aſpiratio eſt. Horati⁹. Quo-
me cunq; rapit tempeſtas deferor hoſpes. vt ut eſt notãda ſunt non
imitãda exempla, vbi vocalis ante vocalem, aut aſpirationẽ non

H. aſpira-
tantum.

absumitur. nisi tam parce in tanto opere, vt ea quę nunc subiiciam vbi vocalis correpta naturaliter non adimitur. Vergi i. æne. Et vera incessu patuit dea, ille vbi matrem. Catul. Saltū laudemus, dum modo ipse egeat. Emendatiores libri habent, dum tamen ipse egeat. Vergili. ænei. ix. Rumpe moras omnes turbataq; arripe castra, hæc tria testimonia adduxit Mancinellus, cui in vltimo astipulatur Nicolaus Ferettus repræhendens eos qui legunt, Rumpe moras omnes, & turbata arripe castra, quia ignorant (inquit) illud a Seruio dictum in .ij. æneid. vitiosum esse cæsuras cadere in Synalœpham. Etiam ignorant q; coniunctionem communem esse tam sequente consonante q; vocali, vt ait Seruius in tertio æneid. Liminaq; laurusq; dei. Ouidius. Et bis Io Arethusa Io Arethusa vocauit. Claudianus. Tum vaga humorum grauitas. &c.

O & heu.

Heu o non perimes, at o interdum breuiabis.

Vbi cūq; vocales integræ sunt dictiones nunq; mutantur ante vocalem, teste Sulpitio, vt. i. e. &c. Ego tantum testimonium inueni de o aduerbio & interiectione, & ferme producitur. vbi est vocæ di aduerbium, interdum corripitur. heu quoq; non interimitur sed semper producitur. Tibul. lib. ij. O ego ne possem tales sentire dolores. Ouid. in Epi. Penelopes. O vñam tunc quum Lacedæmona classe peisset. Obrutus in sanis esset adulter aquis. Horat. Tonfori lycino cōmiserit o ego læuus. Idem. O & presidium & dulce decus meum, asdep. est. Propertius lib. iij. Egerat a stabulis o Erythra tuis. Ouid. xiiij. Meta. O & de Latio, o & de gente Latina, Præcipuum matrona decus. vbi etiam in latio, vocalis vltima sine interemptione perstat Vergili. in buco. Te corydon o Alexi, trahit sua quemq; voluptas. Propertius libro secundo. Tu quoq; o Eurythion vino centaure peristi. Ouidius Fasto. tertio. Heu vbi pacta fides, vbi quæ iurare solebas. Papi. libro quinto Theb. Heu vbi nunc furia. Idem licere puto in hei & ah si opus fuerit.

Vocalis ante vocalē in eadem dictione absumpta.

Vocalem perimunt plerumq; in nomine eodem,

Sic Maro docte refers, aluearia vimine texta,

Synalœphasit nō nunq; in eadē dictione. Oui. Notus amor Phædrę, nota est iniuria Thesei. sed tunc synæresis potius dicitur siue episyne. Episyne nota est conglutinatio duarū syllabarū in vnā facta, vt pāthus lœphasis. p pāthous. Episynepto. i. cōiūgo. synæresis. i. cōplexio vñ cōtractio, Synæresis, a syn. i. con, qd̄ coniūctionē indicat, & hæresis diuisio, quasi diuisor.

Ioannis Despauterij, Niniuitæ.

Hereſis.
Ortho
graphia.
Deſpau-
teriana.

coniunctio, vt Alcinoſus pro Alcinoſus, bini pro biuni, ſynæreo. i. cō-
traho vel coniūgo. hereſis aſpirat qđ indicat aphereſis, ideo qđam
ſynhereſis, dihereſis &c. aſpirat. Ego puto ſine aſpiratione recte ſcri-
bi ſynæreſis, vt Philippus, de qua re in orthographia dicā ſi CHRI-
STVS cum ſanitate vitā cōceſſerit. ¶ Synereſis eſt duarū vocaliū
in vnā contractio naturaliter diuiſarū, vt Theſei, Phaetō, Tereo, au-
re⁹, triſyllaba ſunt, aliqñ tñ metri cauſa vt diſſyllaba, pferunt. Nūc
oīa latius per doctiſſimos poetarū teſtimōia oſtēdemus. Propertius
li. iij. O centū equoreo Nereo genitore puellæ. Vergi in Bucō. Nec
tñ Rhodope mirat & Iſmarus Orphea, Quantū oīs mundus gau-
det cātante Sileno. Et alibi. Lege ſub Euritheo fatiſ lunoniſ iniquæ.
Sido. in epithalamio Polemij. Hic rotat excuſſum vibrans in ſyde-
ra Pyndū. Encheladus, rapido ſit miſſiliſ oſſa Typhoeo. Porphy-
rion, &c. Iteq; Verg. Furtūq; Promethei. Idem, Aiaciſ Oilci. Propt.
Non ſic Hemonio ſalmonida mixtus Enipeo. Oui. in. vi. Meta. D
generaſ ſceluſ eſt pietas in coniuge Tereo. Nec mora traxit ſyn. In
hiſ oībuſ ſit ſynereſis, ut reliq; obliquiſ nom in euſ per eu diphthō.
vt autē, hæc ſynæreſis non eſt paſſim admittēda, ita nec penituſ reſu-
gienda, ſed ꝑ ſibuſ parce inſerēda, quādoquidē nemo poetarū eam
contēperit. ¶ Quod autē ſynereſis fuerit in datiuo typhoeo, ſatiſ li-
quet, quia typhoeuſ in euſ deſinit per eu diphthongō, vt Orpheuſ,
non in euſ typhoeuſ per æ diphthongū vt Mattheuſ, quē admodū re-
cte docet cōtra Tortelliū, Neſtor nouariēſiſ, quia ſolū nomē in euſ
per vnicā ſyllabā habet a in actō ſingulari ſecūda declinatio niſ, vt
theſea, orphea, perſea &c. eſt itaq; typhoeuſ triſyllabū, ſcđ'a ſyllaba
eſt pho, tertia euſ, quod liquet, quia actūſ euſ in a eſt tetraſyllabuſ.
Oui. v. meta. Aethereuſ aulūm ſperare Typhoea ſedeſ. Ibi dē. Emiſ-
ſumq; ima de ſede Typhoea terræ, Cœlitibuſ feciſſe metū, & paulo
poſt. Huc quoq; terrigenā veniſſe Typhoea narrat. Ergo apđ Ver-
pri. Gaor. Cęūq; Iapetūq; creat ſæuūq; Typhoea, Et cōiuratuſ. hy-
permeter eſt quia vocaſ ſequit, apud Ouidiū vero lib. iij. Nec quo
Cētimanū deiecerat igne Typhoea. Nunc armaſ eo, nimiū feritatuſ
in illo eſt, ſynereſiſ eſt quia ſequēſ verſuſ a cōſonāte inchoat, ut apđ
Vergi. in nomine oīa in. vi. gne. Biſ patriæ cecidere manuſ, quā p-
tinuſ oīa Perlegerēt oculiſ. hæc vera & antiqua lectio eſt, teſte in hūc
locum Badio. Petruſ Crinituſ lib. xxij ca. viij. dicit eſſe ꝑ ſum dacty-
licum ga (vt ait) ſextuſ peſ eſt dactyluſ. ¶ Secundo ſit ſynæreſiſ in
Synereſiſ poſſeſſiuiſ in euſ penultima correpta, forſitan & in pductiſ, ſed te-
in poſſeſſi ſtimonia nulla habeo. Oui. xij. meta. Barba erat incipiēſ barbæ co-
uiſ in euſ. lor aureuſ, aureaq; Ex humerū mediuſ coma depēdebat in armuſ.

Verficatoris Liber I. XIII.

vbi etiā hypermeter est & scandit Aureus, aura Quex humeris &c.
 Verg. Ferreiq; Eumenidū thalami & discordia demēs. Petrarca li.
 v. aphricæ. Dum subterraneo tremuit pia Roma tumultu. Verg. i.
 ænei. Atria dependēt lychni laquearibus aureis. sic plūbetis & simi-
 lia inuenies. Fit idem in nōnullis alijs. Verg. iij. Gæor. Seu lento fue-
 rint aluearia vimine texta. Tibul. lib. ij. Rure leuis verno, flores apis
 ingerit alueo. Compleat vt dulci sedula melle fauos. hic ē apis pro
 apes. Claudi. Theodosius priuatus adhuc. Lactātius. Duodecies vn
 dis irrigat omne nemus. Vergi. Fixerit acripedem ceruā. non potest
 esse proceleumaticus contra multos, quia aer primā producit. Aeri
 pes. i. leuis quasi aereis pedibus. Dicitur quoq; ab æsripes. i. aereos
 pedes habens, sic volunt sumi apud Ouid. in epist. Narrat & æripe-
 des Martis arasse boues. Marcus manilius lib. ij. Duodecatemoriū
 constat bisse naq; cuncta. hæc parcissime imitabimur, & turā carmē
 etiā exornabūt, vt quod nūc subijcio. Prop. lib. iij. Eosdem habuit
 secum quibus est elata capillos. Eosdem oculos, lateri vestis adusta
 fuit, mēdosi codices habēt hosdē hoc non cōsiderantes. Tortellius,
 Sulpitius, & multi ali; secundā in ablatiuis eodē & eadem dixerunt
 aliquādo corripit. mecū est Gæor. Valla lib. xxx viij. ca. xi. sed dictos
 versus Propertij (e quibus opinio nostra omīno probatur) Gæor.
 nō ponit, meū est hoc vt alia plurima. Vergi. in buco. Vno eodēq;
 igni sic nostro Daphnis amore. Idem ene. xij. Vno eodēq; tulit pu-
 paribusq; reuinxit Serpentē spiris. Et alibi. Vna eadēq; via, sanguis-
 q; animusq; sequūtur. Proper. li. i. Hoc eodē ferro stillet vterq; cru-
 or. Idem lib. iij. Hac eadē rursus Lygdame curre via. Calphur. eglo.
 iij. Rupe sub hac eadem quā proxima pinus obumbrat. Cato. Nō
 eodē cursu respōdent vltima primis. Hos auctores poterimus pce
 imitari, quia pce vsi sunt, vt qd diximus alibi de tenuis. Lucr. Mittūt
 efficies quoq; debēt mittere tenuis. Idem. Tenuis em̄ mens est & mi-
 re mobilis ip̄a. Rufus Festus in arato. Tenuia & angusto lumē iacet
 ore p̄ ethrā. Sta. Obnubittenuia ora comis, ac talia fletu, vbi ppter
 tot breueis duæ vocales abijciūtur, q̄ rarissima repies nisi sit diph-
 thogus. Serenus. Ebibe seu salibus piper adde & tenue cuminū. Syn-
 ngeris in ijs quæ om̄ibus licent in lectione sequētī docebitur.

Synæresis nulli vitanda.

Om̄ibus ista licēt huic. cui, dīj, dījs, quoq; dehinc, dein
 Proin, deest, semianimis, put, deorsum phēdere, seorsū,
 Sic ij, sic ijsdem, quædam diuisa leguntur.
 Vergi. Huic coniūx Sichæus erat, In hoc & in cui i. est consonās, te

Ioannis Despauterij Niniuitæ.

- Huic.** sibus Sulpitio & Hebriffensi, ex Prisci, huic interdū dissyllabum est Sido in. iij. panægyrico. Assurrexit huic, coxit quot torridus auster. Pius Baptista in hunc locū ait dispesci quādoq; bipertitēq; vocē fieri huic. Priscia, auctor est Papiniano testimōio. Serus huic voto videat dare thura nepotes, sic legit recte Pius, licet vulgus grāmatorum legat. Letus huic dono videas dare iura nepotes. Papi. in syluis Falsus huic pēnas &c. Rufus Festus. Finis huic gades septenarq; gurgite vasto. ¶ Vergi. Cui pendere sua pateris in arbore poma, sic composita. Ouid. iij. Trist. Cur quoties alicui chartę sua vincula dempsi. Hora. Non cuius homini cōtingit adire Corinthū, diuidit interdum. Albin². Ille cui ternis capitolia celsa triumphis. Manilius lib. iij. Sic erit & sedes fugiēda, petenda cuiq;. ¶ Oui. ix. Meta. Dī melius, dī, nempesuas habuere sorores. Verg. Dīs aliter visum. In prosa sunt dissyllaba ex singulari dius, vnde est mediussidius, nam syneresis ppter carmen solū inuēta est, nec extra carmē duę vocales in vna syllabā contrahunt nisi per diphthongō, quę in dī & dīs nulla est, aliud est de bini bigæ, quia hic vocales quędā penitus extrinsecus sunt, quę vti non pferuntur, ita nec scribuntur, nam integra sunt biuni bigæ, neq; simile est de huic & cui, in quibus proprie syneresis nō est, sed naturaliter monasyllaba sunt, vt dūs eīn qbus i cōsonās est, vt in huius, cuius, eius. Ei tñ ad differentiā interiectiōis (vt Priscia, ait) sæpe est dissyllabū. Catullus de Bmilio. Non (ita me dī amēt) quicq; differre putavi, hic dī rectius est dissyllabū, scđo i interempto, dei & deis scđm rectā declinationē sæpe legunt, vt in declinationibus declaramus. ¶ Luue. Sat. xv. De hinc clamore pari cōcurrēt & vice teli Sequit nuda manus, sæpissime dissyllabū est. Sil. lib. v. dira dehinc in bella ruit, & li. x. Fama dehinc gliscēte sono iā sydera adibat, sic leges in Pap. Verg. Hor. Auieno cæterisq;. ¶ Dein, cum suis, deinde, deiceps. Verg. Expiar, tu deinde iubeto certet amyntas. Hor. Redde age q̄ deinceps relisti. ¶ Proin vñ proinde. Verg. Proinde tona eloqo. Deest sic deerā dees, deero deessem deesse &c. Sil. li. vi. Nec cerner deerat frustra seminecū querētia lumina cœlū. Mar. li. viij. Sint Meccenates nō deerūt, Flacce Marones. Luca. li. iij. Non deest plato ieiunus venditor auro. Idē. Quicq; fluat multo nō deerit corpe sanguis, sic Verg. Oui. ceterisq;. ¶ Semianimis, & similia, semianimis, semihō, semiticia, semiermis &c. in quibusdā ne scribit qdē, nam semiticia sēpius lego q̄ semiticia. Ver. semihōis Caci facies quā dira tegebat. Oui. Frigidior glacie semianimisq; fui. Idē semiuistāq; facē vigilata nocte viator. Sil. xij. Semiermēq; manū sternendā obiecerat hosti, sic silia inuenies p̄sima. Prout ap̄d Hor. legi, & q̄ad vt scādatur prut, quad. sic

meipm teipm anteipit. Deorsu, seorsum in Lucre. sunt frequētia. in alijs nō inueni, ap d eundē deerro deerras. Vbū primę sifr p syncre sin. pferē. hui interiectio monosyl. ē teste Nicolao feretto. ¶ Prehen do tā notū ē vt extrita diphthōgo. pndo scribat. ij. ijs. idē. ijsdē pfr declinata. Ver. lidē vētuos tollem⁹ in astra nepotes. fecit id in fēmi neo gñe Philel. in q̄rta q̄rte. Nescis qbus eē flagrātibz ardet. bestio lē flāmis. Oīa iā dicta pter huic, cui, in pfa vocalibus diuisis, pferunt et in carmie si opus fuerit quicqd Alexandrini et alij qdā garrūt. hęc est mea opinio. rō mea iam satis liquet, vbi de dij & dñs loqmur.

li ijdem
isdem,
Ea.

Diæresis.

Scandere si bene vis, tu nosce diæresin apte.

Ex vna per quam duplex fit syllaba semper.

Sic syluæ Vates lyricus trissyllabon effert.

Diæresis est vnius syllabę in duas diuisio, vt syluę dissyllabū est sed Vates lyricus. Horati⁹ per treis syllabas syluę dixit. ideo notitia huius figurę ad scansionē necessaria est diæresis. i. diuisio, diæreo. i. diu do. Nunc videamus in qbus dictionibus sapius est diæresis. Ergo i & u ppositę in eadē syllaba reliquis vocalibus, vel etiā sibi, conso nantes efficiunt, nec vocaliū vim retinēt, ideo diphthongū non ef ficiūt vt Ianua, leiuus, traicio, Iocus, Iuppit. r. vanus. Venus. vinū voueo. vult interdū tamē per diæresin vocales efficiūtur omnino licenter nusq̄ nisi parçissime in tanto opere id imitandū est. Præut in prologo Alinarię. hoc agite sultis spectatores nūc iam, v̄sus est Iambicus trimeter, in quo iam dissyllabū est, quod ap d alios nusq̄ inueni. Verg. iam noua pgenies &c. Terēt. in And. Sine inuidia lau dem inuenias & amicos pares. hic teste Prisciano, Inuidia pentasyllabū est. versus Terentij est Iambicus trimeter, cuius primus pes est tribrachus, nec aliter stare posset, vt li. i. dicit Priscianus. Hor. in Epo do. Niuesq̄ deducunt louē. Nunc mare nūc syluæ. hic teste eodem syluæ trissyllabū est. namq̄ dimetrū iambicū est, coniunctū p̄temi meri herōicę. qd aliter stare non potest, nisi syluæ trissyllabon acci piatur. Soluit (vt idem auctor notauit) trissyllabū est in hoc Phaleu cio Catulli ad passerē. Q̄ zonā soluit diu ligatā. Subiungā ipse plu ra huius rei testimonia vbi u consonās fit vocalis. Oui. Nūc quoq̄ te saluo persoluēda mihi. Catullus de coma Berenices. Condita gn veri pectoris euoluā. Ouid. in epist. Debuerant fusos euoluissē suos

I & u. vbi
vocales
vbi cōso
nātes sunt

Iam.

Inuidia.

Syluæ.

Soluit.

¶ Hęc de soluo & voluo sunt admodum frequētia Catullo, Ti bullo, Propertio, Ouidio, ideo non prohibuero si parce admiseris

Euoluo. u
liquidum

¶ Secundo u post g & f. quandoq̄, & post q̄ semp liquefit. id est

Suaue.
Suasit.

nec vocalis nec consonas haberi potest, nec penitus nulla litera, neq; em̄ profertur vt vocalis, nec penitus supprimit̄, sed quasi languidiori quodā sono raptim pronūciat̄, vt languor, lingua, aqua, sua deo, suaui. V in aqua, vocalis proprie non est, quia dyssyllabū nomen est, ergo u. & a. in eadē syllaba locātur non per synæresin, non per diphthongō, non est igitur vocalis. neq; consonas est. quia prior in aqua, pducere. In quibusdā locū habet diæresis. Verg. de liuore Non lux non cibus est suaui illi. Phal. est. Sta. i. theb. Immo agite & positis quas nox inopina suasit. Verg. in hortulo. Holus suaue multiplex herbe genus. Iamb. tri. Hora. viij. Sat. lib. i. Quū mihi non tm̄ furesq; fereq; fuerat. Lucillius u vocalem vertit in consonantē, quia maluisti trissyllabū protulit, vt in versilogo docet Mancinellus. Lucillum in hoc imitari nollem. Sueuus populi nomen, semper trissyllabum est. Lucañ. ij. Fundat ab extremo flauos aquilone Sueuos. Nunc redarguenda est grāmatistarum & indoctissimorum hominum impudentia. qui contra veritatē conantur defendere Iesse consonantem in Iacobus, Iesus, Iason, Iaspis, Iambus & plurimis alijs.

Sueuus.

Maluisti.
Seuerus.

I vocalis vbi male putatur esse consonans;
Nominibus græcis non consonat i vel hebreis
Quapropter dices Iacobus, Iambus, Iaspis,
Profer Iulus, Iapis, Ioannes & Iesse.

Suaueq; ab indoctis laniatum nomen Iesus.

I. litera neq; in Græcis neq; in hebræis vnq; est consonans, vt docet Gæor. Valla Placētinus lib. xxxviij. ca. xxx. idem docet Aelius Antonius Nebrissenis, in qua per indoctos decepti sunt. Sul. & Niger in nomine Iesus, de quo Niger ait. Eantes pducit vt Iesus. pter Iesus vbi Niger dupliciter peccat, quia Iesus ineptū est exemplū, siq; dem per æ diphthongū scribitur, & Iesus indoctissime demitur, nec excipit Niger plura. igitur licet Niger multa non inepte docuit de metri accentibus, de generibus carminū, de poematis, tamē in quantitatū regulis ne pili q; dem faciendus est. sed pgamus. Ex hac doctrina patet errasse Petrū Rigam in Genesi. De quo cōcepit x̄go beata Iesum & Alexandrū. Dat Iesus um quarto, Iambo vel nulla vel saltē ter tia detur. Et cuspis Iaspis & c. Filius Alphæi Iacobiq; Maria gescūt. & cætera, in quibus, Rigam auctorē habet pardo maculosiorē. Arator Iesus priore pducta semp; dyssyllabū facit. Prudentius fere extrita e Iesus videt dixisse, ad neutrius licentiā imitari velim. In Sedu. li. iij. Preceptor miserere. potes namq; oia Iesu, nescimus an dyssyllabū sit an trissyllabū. Si fiter peccat, qui per vnicā syllabā Iob dicūt, aut per

IESVS.

Iob.

duas Iason Jesse, Ioseph, Iacob, Ionias &c. Afferā nūc de pluribus te Iason.
 stimoniam. Oui. vij. meta. Pelle moras nō bise sp. debeat Iason. Hora. Iambus.
 in arte. Syllaba longa breui subiecta vocat Iambus. Baptista Man- Iaspis.
 tuanus. Multa sinus et colla virēs ornabit Iaspis. Qd si dicāt (vt sunt
 hoies cōtumacissimi & in puerfa opiniōe obstinatissimi) hos vsus
 esse spōdaicos, pbe illas bæluas irrisero vsibus, in qbus nihil subter
 fugij est. Hora. in Epodo. Ode. iij. Perūxit hoc Iasonē, iābicus dime
 ter. Sido. epist. ix. Ferox iābus & trochæus hætenus, iābicus trimeter
 In eodē li. Rarus iambo. vsus est adonicus. Mart. li. ix. Et p̄cium ma
 gnis fecit Iaspidibus. Claudianus ad Iacobū maḡm equitū. Per ci- Iacobus.
 neres Pauli, p cana limina petri, Ne Iaceres vsus dux Iacobe meos.
 Valeat igit̄ Riga plurimor̄ error̄; fons in Luc. dicens. Alpei Iaco- Ioseph.
 bus Thaddeus, Bartholomeus. Iuuecus. Aegyptū, cum matre simul
 transportat Ioseph. Idem. Vrget̄ monitis Mariā puerūq; Iosephus
 sic habēt emendatissimi libri, non Ioseph vrgetur &c. Vergi. i. ænei. Iulius.
 Iulius a magno demissum nomē Iulo. vbi notabis i vocalē primi- Iulius.
 tiui Iulus, esse versam in deriuatiuo Iulius in consonantē. quinetiā
 ip̄e Hora. Iulus, dissyllabū ptulit per syneresin in li. iij. car. Ode sc̄da.
 Pindar̄; quisq; studet emulari Iule cærat̄is ope dædalæ. Nisitur pen
 nis vitreo daturus Nomina p̄oto. Tres Saphici sunt cum adonico.
 Idem cōtingit in Iudæa & Iudæus, quia Iudas vñ hæc formātur he- Iudæa.
 br̄ū est, ergo trissyllabū, vt Aelius Nebriffensis docuit. Luca. Incer- Iazyx.
 ti Iudæa dei, Hora. Vin tu Iudæis oppedere. Idem fecit Ouid. in noīe
 Iazyx noīe populū, in. ij. li. Trist. Iazyges & Colchi Metereaq; turba
 Geteq; Danubij medijs vix phibent̄ aquis, vbi indocti per I. Iazy-
 ges legerūt. Val. flaccus li. vi. Increpat & stricto sic vrget Iazygas en
 se, hic i vocalis est, notauit hanc rem in. iij. Plinij. Hermolaus barba
 rus, idē fit interdum in nomine Naias. Non damnarē itaq; Pru- Naias.
 dentium vel Iuencū, nisi semper licenter protulissent Iesus. Nam
 inuentis parce vtendum est, similia fingere vix in maximo opere
 nisi parcissime licet. id cognosces si veterum monumenta diligen
 ter excusseris. Iapix, iapix, iapis, iapetus. & alia quædam in medijs
 syllabis visuntur, aut in vocali ante vocalem, Iuencus. Dixit Io
 annes cui talia reddit Iesus. ¶ Hæc sunt mi Ioannes laurenti
 que tibi dicata voluimus ob veterem nostram amicitiam, neq; em
 opinor Pyladen vehementius amasse Oresten, aut contra, q̄ ego
 te & tu me amas. Fungere nunc igitur amici officio, hoc est totis vi
 ribus libellos nostros defendito ab illiteratis canibus. Ego secundū
 librum aggredior, aspires ceptis. Nazara cui sc̄lix (vt Iuuenius ait)
 patria est & nomen IESVS.